

Vzdělávací obor: **Hudební, taneční a dramatická výchova**

Očekávaný výsledek učení: UAK-HTD-002-ZV9-007

Využívá získané zkušenosti a znalosti k vlastnímu výkladu uměleckého díla a jeho základní analýze.

Popis úrovně **Na cestě**

- Reflektuje své pocity, emoce a myšlenky vyvolané sledováním uměleckých vystoupení a využívá k tomu různé formy vyjádření (např. zapojení se do diskuse nebo řízeného rozhovoru, psaní básní, tvoření výtvarných děl, taneční vyjádření, improvizované rozehrávání situací, hudební tvorbu).
- Popíše, jaké zřetelné umělecké prostředky byly použity v daném díle, a zapojuje se do diskuse o tom, jakým způsobem přispívají použité umělecké prostředky k celkovému dojmu a sdělení díla.

Kámen, tělo, krajina

Autorka materiálu: Zdenka Brungot Svíteková

Anotace

90 minut (blok nebo jako součást projektového dne)

Ilustrace popisuje aktivity, které navazují na účast žáků na performativní procházce – *tektoparty* | *performativní procházka v krajině s krajinou* (odkaz uveden ve zdrojích). Dílo má formu participativní exkurze a propojuje taneční umění s geologií. Během trasy se odehrávají různé situace a aktivity zaměřené na tělesné vnímání terénu, prostoru a geologických jevů, a to formou pozorování performance interpretů nebo vlastním zapojením účastníků – diváků pohybem a gestem. Inscenace je inspirována geologickou minulostí i přítomností a procesy, které utvářely dané místo. Země a způsoby, jak jim rozumíme, jsou nedílnými partnery této choreografické vycházky. Představení nabízí mezioborový zážitek na pomezí umění, přírodních věd a environmentálního uvažování. Jeho cílem není jen poznání, ale také aktivní zapojení – podporuje vnímavost, mezioborovou komunikaci a schopnost reflektovat vlastní vztah k místu a světu, který obýváme. Aktivity, které na tento umělecký zážitek navazují, vedou žáky k tvůrčímu uchopení tohoto zážitku, otevírají ale také téma významu uměleckého sdělení v současném světě, učí žáky porozumět uměleckému sdělení a záměrům autorů komunikovat prostřednictvím umění aktuální témata.

Zadání pro žáky

1. Ticho a dotek – návrat k zážitku

Téma: Tělesná paměť a přítomný okamžik

Popis: Na klidném místě si každý žák vezme kámen z procházky a věnuje mu tichou pozornost. Drží ho v ruce, znovu ho pozoruje. Zaměří se na otázky: Co vnímám a cítím teď? Jak se změnilo mé vnímání oproti

začátku? Co by ten kámen řekl o mé cestě a o své cestě geologickou historií?

Forma: individuální vnitřní reflexe + zápis klíčových slov

2. Mikro- a makroperspektivy v krajině a performanci; připomenutí a reflexe performance vlastní žakovskou tvorbou, která je tímto představením inspirována

Aktivita navazuje na přípravný workshop k představení i aktivity při samotném představení a dále je rozvíjí v následných žakovských činnostech.

Téma: Detail a celek

Popis: Práce s rámečkem velikosti A6, který slouží k vymezení toho, na co se pozorující dívá. Žáci pozorují krajinu pomocí vybraného výřezu, který definuje rámeček, a zaznamenají si pozorování mikro a makro perspektivy daného místa.

Následně se rozdělí do skupin, kde si připraví krátkou pohybovou kompozici na základě mikro a makro pozorování. Při její přípravě nejprve vnímají pohyb, tvary, textury a struktury zarámovaného výřezu. Na základě toho pojmenují kvality a pohybové principy, které z výřezu vyčtou. Následně připraví kompozici. Zohlední při ní práci s prostorem, časem a dynamikou pohybu.

Následně si je po skupinách sdílí.

Zpětná vazba od diváků: Jaké pohybové kvality skupina představila? Co asi bylo v rámečcích, se kterými skupina pracovala? Inspirovala se ve své tvorbě zhlédnutým představením? Pokud ano, čím?

3. Co ve mně zůstalo z představení – obraz, věta, gesto

Téma: Vlastní výraz, výběr média

Popis: Žáci si individuálně volí formu, jak vyjádří svůj zážitek z performativní procházky: – obraz (kresba detailu nebo nálady), – věta (shrnutí zážitku, metafora), – gesto zaznamenané ve fotce nebo videu (krátké pohybové vyjádření).

Forma: volná tvorba + sdílení formou výstavy

4. Hlas krajiny – otevřená diskuse o zážitku a umění

Téma: Interpretace, význam, otázky

Popis: Společná řízená reflexe vedená učitelem/facilitátorem.

Otázky:

- Co pro tebe bylo nejsilnější?
- Jak se v tobě proměnil vztah ke krajině během inscenace?
- V čem bylo tohle dílo jiné než klasické představení? Jak se propsalo do vaší tvorby ve skupině?
- Proč asi autoři takové dílo vytvořili? Proč zvolil právě tyto prostředky pro sdělení svého záměru?
- Co nám může umění říct o přírodě – a příroda o nás?
- Jaké formy občanské aktivity máme k dispozici pro ochranu krajiny a přírodních prostředí?
- Jak sladit potřebu člověka důstojně žít a reálné možnosti zdrojů v krajině? A jak je sladit s měnícími se klimatickými podmínkami Země?

Forma: kruh + možnost navázat na jednotlivá vyjádření žáků

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK kulturní Kulturní identita a rozmanitost KKT-IDR-000-ZV9-001	<i>Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.</i>	- nabízím žákům aktivity (tvůrčí činnosti, reflexe, společné diskuse apod.), při nichž otevírají téma významu a specifičnosti umělecké tvorby v současném světě - organizuji účast žáků na performativních tvůrčích výstupech a reflektuji s nimi současný význam umění
KK komunikační Porozumění KKK-POR-000-ZV9-001	<i>Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.</i>	- do výuky pravidelně zařazuji umělecká sdělení vztahující se k současnému světu - pravidelně se žáky interpretuji umělecká sdělení, diskutuji s nimi o jejich možných významech a o záměru, kterého chtěl autor dosáhnout - vytvářím situace, při kterých jsou žáci nuceni volit mezi různě vhodnými receptivními strategiemi, např. zadáním konkrétního cíle sledování díla (abstrahovat hlavní myšlenku, odpovědět na vytyčené otázky, připravit poznámky pro další využití apod.); zpětně se žáky tento proces reflektuji

Metodický komentář pro učitele

Učitel respektuje, pokud skupina nechce sdílet s ostatním vytvořenou pohybovou kompozici. V takovém případě ale citlivě diagnostikuje příčinu (stud, neshody ve skupině, obtížnost zadání apod.), aby na ni mohl vhodně pedagogicky reagovat.

Popis ověřování

Učitel sleduje:

- zapojení žáka do tvorby ve skupině;
- zda žák našel vhodnou formu pro vyjádření zážitku z performativní procházky;
- zda žák samotným tvůrčím výstupem nebo jeho odůvodněním vyjádřil svůj vztah k dílu, vlastní porozumění autorskému záměru;
- zda a s jakými argumenty se žák zapojil do diskuse o propojení umění a současného světa, environmentálních témat;
- zda žák formuloval vlastními slovy, co mu tento specifický umělecký zážitek přinesl.

Zdroje

[.tektoparty performativní procházka v krajině s krajinou](#)

je participativní exkurze, která propojuje geologii a taneční umění. Během trasy se odehrávají různé aktivity – jak při chůzi, tak na jedné ze šesti zastávek. Inscenace je inspirována geologickou minulostí i přítomností a procesy, které utvářely dané místo. Země a způsoby, jak jim rozumíme, jsou nedílnými partnery této choreografické vycházky.

Představení nabízí mezioborový zážitek na pomezí přírodních věd, umění a environmentálního uvažování. Jeho cílem není jen poznání, ale také aktivní zapojení – podporuje vnímavost, mezioborovou komunikaci a schopnost reflektovat vlastní vztah k místu a světu, který obýváme.

Koncepce a výzkum: Zden Brungot Svíteková, **pohybový a choreografický výzkum:** Zden Brungot Svíteková, Matthew Rogers, **dramaturgie a scénář:** Marika Smreková, **účinkující:** Marek Menšík, Marika Smreková, Martina Hajdyla Lacová / Štěpána Nlása Mfuta, Matthew Rogers, Zden Brungot Svíteková, **texty:** Matthew Rogers, Zden Brungot Svíteková, Mário Olšavský, Marika Smreková, **kostýmy:** Lucia Račková, **konzultant:** RNDr. Mário Olšavský, Ph.D., **producent:** OSTRUŽINA, z. s.

Za podpory: FPU, MK ČR, MHMP, SFK, The Nature of Us and Visegrad Fund, IDU a PerformCzech, Next Generation, Národní plán obnovy, **partneři:** MOVE Ostrava, z. s., REZI.DANCE Komařice, **děkujeme:** výzkumníkům a pracovníkům České geologické služby, Viktor Černický, FPU, SKOK!, Studio ALTA, Kiosk, Centrum choreografického rozvoje SE.S.TA, Polka Dot, Michaela Zemková, Katarzyna Kania, Benjamin Richter, Jana Ryšlavá, Richard Wetter, Daniela Hazuková a všem, kteří se k cestě připojili.